

Acest adevăr general despre „cultură” se aplică la nivel mondial tuturor culturilor.

Bibliografie selectivă:

1. Istoria culturii române. [www.istoria](http://www.istoria.culturii.romane.md) culturii romane.md.
2. Sorin Alexandrescu, Paradoxul roman, Bucuresti,Editura Univers. [www.cultura](http://www.cultura.si.societate.md) si societate.md.
3. Dictionarul operelor filosofice romanesti.
4. Integrearea europeană www.integrearea.europeana.md.

PACTUL RIBBENTROP-MOLOTOV ȘI CONSECINȚELE LUI PENTRU BASARABIA

Bevziuc Tatiana, FFT 141 UTM
Conducător științific: dr. conf. Braga Mihai

Pentru a intra în esența acestor lucruri trebuie să pornim de la originea problemei. Pactul Ribbentrop-Molotov, a fost un tratat de neagresiune încheiat între Uniunea Sovietică și Germania nazistă, semnat la Moscova, la 23 august 1939 de ministrul de externe sovietic Viaceslav Molotov și ministrul de externe german Joachim von Ribbentrop, în prezența lui Stalin. De fapt miezul acestui Pact era Protocolul adițional secret care expunea scopurile imperiale ale celor doi dictatori. Prin acest Protocol secret se recroiește harta Europei și se delimitează cele două zone de influență (sovietică și germană) de la Marea Baltică la Marea Neagră. Acest protocol conținea următoarele puncte :

1. În cazul unei transformări teritoriale și politice a teritoriilor aparținând statelor baltice (Finlanda, Estonia, Letonia, Lituania), frontiera nordică a Lituaniei va reprezenta frontiera sferelor de interes atât ale Germaniei, cât și ale U.R.S.S. În legătură cu aceasta, interesul Lituaniei față de teritoriul Vilno este recunoscut de ambele părți.

2. În cazul unei transformări teritoriale și politice a teritoriilor aparținând statului Polonez, sferile de interes, atât ale Germaniei, cât și ale U.R.S.S., vor fi delimitate aproximativ de linia râurilor Narev, Vistula și San. Problema dacă în interesele ambelor părți ar fi de dorit menținerea unui stat Polonez independent și a modului în care vor fi trasate frontierele acestui stat, poate fi soluționată definitiv numai în cursul evenimentelor politice ulterioare. În orice caz, guvernele vor rezolva această problemă pe calea unor înțelegeri prietenești.

3. În privința Europei sud-estice, **partea sovietică subliniază interesul pe care-l manifestă pentru Basarabia**. Partea germană își declară totalul dezinteres politic față de aceste teritorii.

4. Acest protocol va fi considerat de ambele părți ca strict secret.

23 august 1939

Pentru Guvernul Germaniei

J. RIBBENTROP

Reprezentantul plenipotențiar al Guvernului U.R.S.S.

V. MOLOTOV

De aici vedem că articolul 3 al Protocolului adițional secret din Pactul Molotov-Ribbentrop se referea la România și prevedea direct anexarea de către Uniunea Sovietică a Basarabiei, Nordul Bucovinei și ținutului Herța. Astfel la 28 iunie 1940 Basarabia este ocupată prin forță de către Uniunea Sovietică, devenind parte componentă a statului sovietic totalitar.

Sovietizarea Basarabiei, a început chiar din prima zi – 28 iunie 1940 - și s-a realizat activ prin politica antinațională a regimului stalinist. Basarabia a fost transformată într-o colonie a imperiului sovietic, unde se urmărea în mod conștient deznaționalizarea populației românești autohtone, folosindu-se metode de teroare fizică și morală pentru a-i lipsi pe românii moldoveni de conștiința națională, de memoria istorică și culturală.

Pentru atingerea acestui scop, deja în februarie 1941 a fost interzis alfabetul latin, iar în martie 1941 toți basarabenii au fost lipsiți de cetățenia română, fiindu-le impusă, prin decretul Moscovei, cetățenia sovietică. Rolul foarte mare în procesul de deznaționalizare a jucat politica lingvistică ipocrită a regimului. Sub camuflajul afirmațiilor demagogice despre „înflorirea limbii naționale în RSSM” a decurs procesul de constrângere și reducere a ei în propriul areal de existență la nivel de limbă secundară, exclusă din circuit și degradând treptat sub presiunea propagandei șovine a regimului. Locul ei a fost ocupat de limba rusă, care neoficial a devenit unica limbă de stat a republicii.

Nu mai puține daune a provocat regimul și în celelalte domenii ale culturii. Ideologii sovietici, obsedați de ideea deznădăcinării din cultura națională a oricărui amintiri despre apartenența ei la arealul romanic, au făcut tot posibilul pentru ponegrirea oamenilor de cultură din RSSM și România. Ei erau numiți „reprezentanții culturii burgheze”, „naționaliști”, ideologi burgheji”. Astfel se urmărea scopul de a lipsi locuitorii republicii de rădăcinile sale istorice, de a impune teza falsă despre „legături istorice strânse ale Moldovei cu cultura slavonă”, de a argumenta „culturologic” apartenența teritoriului între Prut și Nistru la Rusia și „legalității” ocupației Basarabiei de către armatele ruse în 1812. Deasemenea se promova o politică antiromânească în pregătirea și promovarea cadrelor, se realiza decapitarea băștinașilor prin eliminarea elitelor naționale. Deromânizarea și „moldovenizarea” s-au efectuat concomitent, fiind

interzisă folosirea etnonimului „român”. S-au operat schimbări în actele ce indicau naționalitatea: în loc de „român” s-a scris „moldovan”.

O campanie de eradicare a așa-zișilor chiaburi a fost orientată contra familiilor țăranilor proprietari din Moldova, care au fost deportați în Siberia și Kazahstan. Documentele oficiale confirmă că în anii 1940-1964 din Basarabia, au fost deportați mii de oameni. Foametea organizată și colectivizarea începută din anul 1946 a dus la moartea a peste 115.000 de oameni.

În hotărârea Parlamentului R.M. din 23 iunie 1990, nr. 149-XII, se menționează că: „Odată cu instaurarea în Basarabia și Bucovina de Nord a regimului sovietic stalinist în aceste ținuturi au fost comise crime împotriva umanității: omoruri în masă, deportări, foamete organizată”. Toate aceste fapte ne demonstrează cât a avut de suferit Basarabia.

Deși Protocolul adițional secret al Pactului Molotov-Ribbentrop a fost condamnat și considerat nevalabil din data semnării de către Rusia, și de către alte state, precum SUA, Germania, România, Republica Moldova, consecințele sale politico-juridice n-au fost lichidate definitiv. Și iarași întâlnim interesul Rusiei, care de data aceasta încearcă să pună piedici R.Moldova în parcursul ei european. Un exemplu sînt restricțiile impuse de Rusia produselor din Republica Moldova, acestea fiind excesive și nejustificate dar și introducerea taxelor vamale la importul unor tipuri de produse. Motivele luării acestor măsuri sunt mai mult de natura politică, decît economica.

Problemele create de acest protocol sunt următoarele: în primul rînd populația R.Moldova este afectată, deoarece se mai menține acea conștiință „moldovenească” iar acest fapt este confirmat de datele recensămîntului din 2014. Astfel, 38,36% dintre cei recenzați au indicat limba moldovenească ca limbă maternă, iar în cazul secțiunii naționalitate/apartenență etnică (la libera declarație a persoanei): 56,82% s-au declarat moldoveni.

O altă problemă ține de unirea Basarabiei cu Patria-mamă, România. În urma unui sondaj efectuat în Republica Moldova 40% din respondenți au declarat că și-ar dori ca țara lor să se unească cu Rusia. În schimb, doar 5% dintre acestia vor unirea cu Romania. O altă problemă actuală este integrarea R.Moldova în UE, astfel în urma unui chestionar sau obținut următoarele date: 44% dintre respondenți au preferat Uniunea Europeană, iar 40% au optat pentru Uniunea Vamală Rusia-Belarus-Kazahstan.

Analizînd aceste date vedem că rezultatele sunt dureroase, deoarece conștiința cetățenilor este adormită. Consecințele Protocolului adițional secret al Pactului Molotov-Ribbentrop constituie o problemă internațională foarte importantă și actuală, care trebuie să fie concepută, tratată și soluționată ca atare de către comunitatea internațională. Datoria noastră, a cetățenilor R.Moldova

este de a lupta energetic pentru drepturile noastre legitime, pentru trezirea conștiinței și pentru viitorul țării noastre.

Bibliografie selectivă:

1. http://ro.wikipedia.org/wiki/Pactul_Ribbentrop-Molotov
2. <https://cersipamantromanesc.wordpress.com/2010/08/23/despre-pactul-talharesc-molotov-ribbentrop-si-anexarea-basarabiei-de-catre-uniunea-sovietica/>
3. <http://www.hotnews.ro/stiri-esential-8350100-40-dintre-moldoveni-vor-unire-rusia-doar-5-unire-romania-sondaj.htm>
4. <http://statulmoldovenesc.blogspot.com/2011/04/viata-politica-in-rssm-1944-1961-unele.html>
5. <http://independent.md/infografice-recensamant-2014-cei-mai-multi-cetateni-au-declarat-ca-vorbesc-limba-romana/#.VUt3Zo7tmko>

DREPTUL EUROPEAN PRIVIND NEDISCRIMINAREA: „CRITERII PROTEJATE”

Lilia PLEȘCA, FUA, DIN - 142

Conducător științific: l. asist. Cristina LAZARIUC

Cum începi discuțiile ce implică femei, bărbați, religia, rasa umană sau cum e - bine sau rău, începi inconștient să repartizezi oamenii în diferite tabere, separându-i unii de alții. Astfel, poate la fel de inconștient, duci la o acțiune de discriminare.

Discriminarea se caracterizează prin diferență de tratament a două sau mai multe persoane aflate în situații identice sau comparabile sau dimpotrivă tratarea identică a unor persoane aflate în situații diferite, atâta timp cât un asemenea tratament nu are nici o justificare obiectivă.

Pentru a asigura condiții de concurență echitabile între statele membre, Tratatul inițial de instituire a Comunității Economice Europene (1957) cuprindea o dispoziție prin care se interzicea discriminarea pe criterii de sex în contextul ocupării forței de muncă. În acest mod se prevenea situația în care unele state membre ar fi putut dobândi un avantaj concurențial asupra altora prin oferirea unor salarii mai scăzute sau a unor condiții de muncă mai puțin favorabile femeilor. Deși acest ansamblu de legi a înregistrat o evoluție considerabilă, ajungând să reglementeze domenii precum pensiile, graviditatea și regimurile juridice de securitate socială, până în 2000 legile privind nediscriminarea în UE